

Graaf Floris V, de boeren en het golvende water.

Groep: onderbouw 0/1/2

Didactisch uitgangspunt	Klank/ vorm/ betekenis
Domeinen	<ul style="list-style-type: none"> • Spreken over muziek; • Bewegen op muziek; • Luisteren naar muziek
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen horen over graaf Willem die dijken bouwt met de boeren • De kinderen kunnen een bewegings-/ dansspel uitvoeren op .....
Organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • voile doeken laten bewegen/golven • kleding. Alle meisjes een bruin/ blauw hoofddoekje. Alle jongens een bruine/ blauwe kiel o.i.d. • muziek op cd. Van Johan de Meij, Lord of the Rings, deel 5 "Hobbits".

Lesvoorstel:

Vertellen over graaf Floris V. Hij wilde het land van de boeren ook beschermen tegen het water. Om feesten te kunnen geven op het kasteel. Bier van het graan en vlees van de koeien.

De dijk moest sterk gemaakt worden tegen de zee.

Graaf Floris gaat met de boeren een dijk bouwen (schepbewegingen, achter elkaar lopen met zgn. kruiwagens).

Wat is er allemaal voor nodig?

De voorbereiding.

1. Een dijkinspectie. Zorgelijke gezichten. De dijk is te laag. De dijk is weggespoeld. De boeren hebben natte voeten.
2. Graaf Floris komt het geld innen om de dijk te kunnen gaan bouwen en verhogen om hem sterker te maken.
3. Mensen die diep in hun buidel moeten tasten, zodat de materialen betaald kunnen worden.
4. Mannen en vrouwen die worden opgeroepen om te komen helpen.

Het werk op zee.

1. Paard en wagens vol met hooi, stro, palen, zeildoeken
2. Wier dat met bootjes van de zeebodem wordt geschraapt.
3. Palen die in de zeebodem worden geslagen.
4. Zeildoeken die er tussen worden gespannen en die met touwen vast worden geknoopt.
5. Grote keien die er heen moeten worden gesjouwd.
6. De keien worden op de zeilen gelegd. Ze zakken omlaag naar de bodem.
7. Klei, zand, grind dat met kruiwagens in de zee wordt gegooid.
8. Ze werken door tot ze droge voeten hebben.
9. Vermoeide mannen en vrouwen. Ze vegen het zweet van hun gezicht.
10. Ze vallen in slaap.

Eindspel

1. Als de klus geklaard is, komt er een feest achter de dijk. Ze zijn veilig.
2. Iedereen krijgt een drankje en iets te eten.

Een dijk van een dijk

Groep: middenbouw 3/4/5

Didactisch uitgangspunt	Klank/ vorm/ betekenis
Domeinen	Muziek maken; Noteren van muziek Luisteren naar muziek Spreken over muziek
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen kunnen een klankspel spelen als begeleiding bij een lied. • Kinderen leren over het begrip troubadour. • Kinderen leren de begrippen couplet en refrein te herkennen. • Kinderen kunnen de xylofoon bespelen • Kinderen leren het begrip 'bourdontoon'.
Organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Eenvoudige klankbegeleiding bij het lied "Een dijk van een dijk" schrijven. In bourdontonensfeer met parallelle kwarten. • Trommel, triangel, woodblock, fluit en xylofoon gebruiken als instrumenten. • Xylofoon werkblad met de bourdontonen (kwartintervallen.) • Afbeelding draailier en andere oude instrumenten.

Lesvoorstel:

Lied aanleren en samen zingen.

Middeleeuws lied laten horen en vragen welke instrumenten erbij gespeeld worden.

Kinderen bekijken het blad met de afbeeldingen van verschillende instrumenten. Bespreken welke instrumenten ze hebben gehoord.

Vertellen over rondreizende muzikanten.

Ze deden kunstjes, ze speelden muziek en zongen liedjes en vertelden verhalen.

Ze komen op bezoek aan het hof van Floris V.

Ze zingen over de dijk.

Lied nogmaals zingen

Gesprek over de instrumenten die erbij zouden passen.

Bourdontoonles:

Xylofoonles aan de hele groep met hulp van het a4 met de grepen van de xylofoon voor de kwarten

Klankspel bij de tekst maken:

tromme l	X		X		X		X
xylofoon	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
	==	==	==	==	==	=	==
triangel		X		X		X	
Fluit (melodie)	-_-_-_-	-_-_-_-	-_-_-_-	-_-_-_-	-_-_-_-	-_-_-_-	-_-_-_-
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____

Klankspel spelen en uitvoeren met zanggroep en speelgroep.

De grote overstroming in de nacht.

Groep: Bovenbouw 6/7/8

Didactisch uitgangspunt	Klank/ betekenis/ vorm
Domeinen	Muziek maken; Spreken over muziek; Noteren van muziek Luisteren naar muziek
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen kunnen een klankspel maken met verschillende klankgroepen. • Kinderen gaan zelf de klanken samenstellen met van tevoren klaargelegd, of door de kinderen zelf meegenomen, materiaal dat te maken heeft met (wind- en water-)geluiden bij een storm en een overstroming. • De kinderen kunnen uit een tekst woorden halen die te verklanken zijn. • Kinderen kunnen bedenken welke materialen daarvoor nodig zijn. • Kinderen zijn instaat om het fragment om te zetten in een spanningsboog. • Kinderen kunnen deze spanningsboog omzetten in een compositie. • Kinderen leren omgaan met muziektermen om hun klassikale compositie te verwoorden.
Organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Fragment voorlezen uit het boek

	<p>Boris en het woeste water van Rinderd Kromhout.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gesprek voeren over klank met de begrippen: kort/ lang; hoog/ laag; hard/ zacht; scherp/dof(etc.) en crescendo/ diminuendo en tempowisselingen met woorden als presto of andante of grave en ten slotte: pp; ff; dolce. • Een grafisch ontwerp maken van te voren dat het boekfragment verduidelijkt of versterkt. • Een fragment uit een muziekstuk(L.van Beethoven Uit de 6de symfonie, "Pastorale", het derde deel) laten horen dat aansluit bij het boekfragment, zodat de kinderen begrijpen wat ze moeten gaan doen.
<p>Lesvoorstel(len):</p> <p>Les 1: Boekfragment voorlezen.</p> <p>Opdracht 1: Kinderen lezen de tekst samen of alleen nog een keer en onderstrepen met groen welke woorden klanken zijn. De geluiden worden besproken.</p> <p>Opdracht 2: De kinderen bedenken bij de woorden welke materialen en technieken ze denken nodig te hebben om deze geluiden echt te kunnen maken. Ze werken dit uit op mulomappapier. De kinderen gaan thuis of op school de geluiden bij elkaar zoeken in zelf samengestelde groepjes.</p> <p>Les 2: Boekfragment bespreken en het grafische ontwerp van de leerkracht op een a4 voor alle kinderen om 'mee te lezen' met het verhaal. Bespreken welke geluiden de kinderen willen gaan verklanken. Muziekvoorbeeld laten horen.</p> <p>Opdracht 3: Luister goed naar het voorbeeld. Schrijf op wat je hoort. Wat opvalt. Hulpvragen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Spelen alle instrumenten tegelijkertijd? 2. Spelen ze kort/ lang; hoog/ laag; hard/ zacht; scherp/dof(etc.) en crescendo/ diminuendo en tempowisselingen met woorden als presto of andante of grave en ten slotte: pp; ff; dolce. <p>Leg de termen uit en gebruik hierbij het bord. De luisteropdracht wordt besproken.</p> <p>Opdracht 4: zoek een plek in de school en ga experimenteren met jouw 'instrument'. Kom terug op het aangegeven tijdstip en breng je geluid in de groep. Gebruik de muziektermen erbij. Schrijf ze op je blaadje en schrijf erbij hoe je die geluiden denkt te gaan maken.</p> <p>Afsluiting van les 2 is het presenteren van de geluiden aan elkaar.</p>	

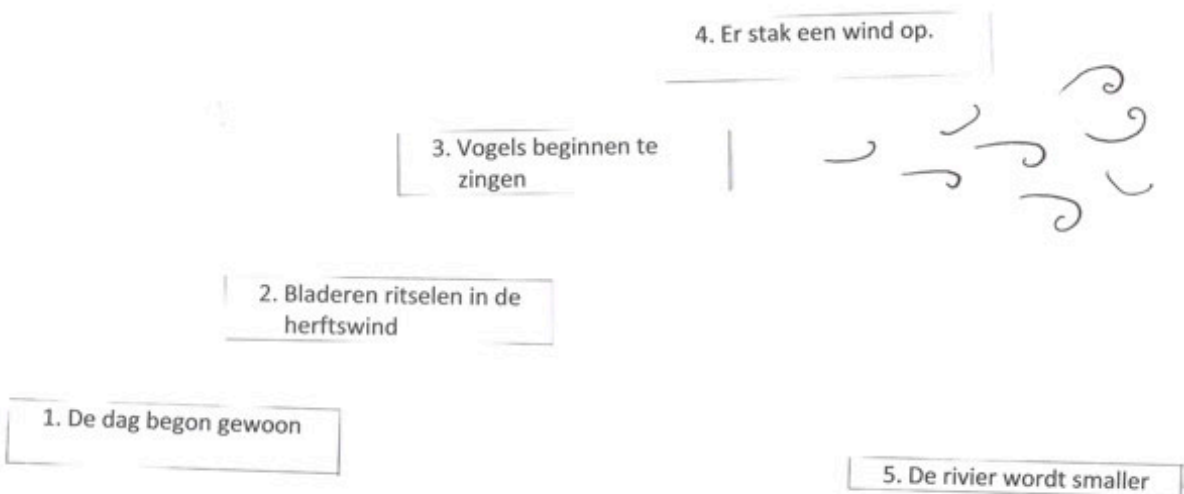
Les 3: Boekfragment bespreken. Er wordt naar het grafisch ontwerp van de leerkracht gekeken. Welke geluiden passen op welk moment? We vullen samen op het digibord de 'partituur' in.

We ervaren dat sommige geluiden goed samen kunnen. We beslissen samen wat het uiteindelijk wordt. Wie neemt de leiding om knopen door te hakken en beslissingen te nemen?

Het klankspel is nu klaar. Het wordt opgenomen en regelmatig geoefend voor de voorstelling.

Grafische ontwerpen bij deze les:

① De grote overstroming

Stromend water → Kabbelend, dolce (= zacht), p (= piano/zacht), Andante (gaande)

drup	drup	drup	drup	babbel	babbel	bab	bad
stort	stort	stort	stort	draai-	en	maar	~
gels	gels	gels	gels	ruisend	ruisend	ruisend	ruisend
plots	plots	plots	plots	plots	nat	plots	nat

2

10. Vissen springen op uit het water

9. Iemand roept: "Kom bij me zitten, dan zing ik voor je."

11. Blomp, blomp

6. De oever wordt hoger

7. Water perst zich door gaten

8. Het water stroomt sneller

Stromend water

3

12. In de verte klinkt gerommel

13. Het gerommel wordt luider

Stromend water

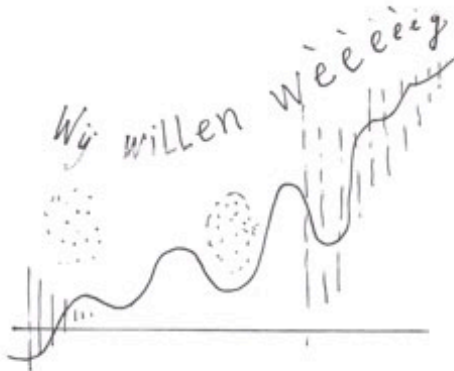
5

20. Koffers, tassen, mensen, dieren

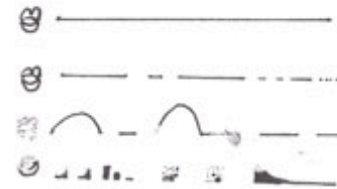
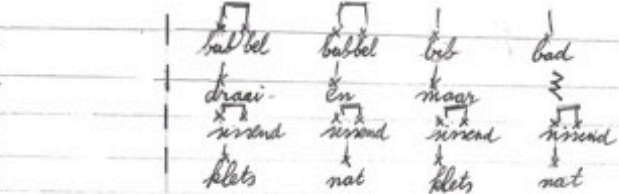
19. Alles en iedereen valt om

18. "We willen weg!"

17. Ze schreeuwen. Ze gillen

Stromend water

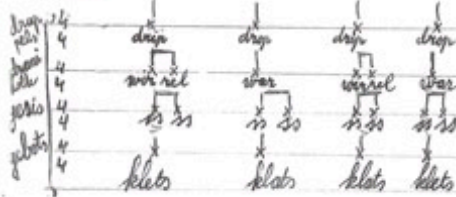
21. Help. Hèèèèèèèèèèl!!!!!

6

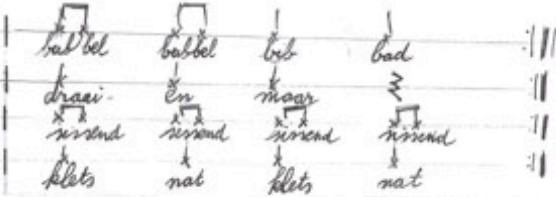
23. Een stuk hout

22. Gespartel

Stromend water 24. Kabbelend water

25. Stilstaand water

Werkblad bij bovenbouwles muziek opdracht 3

Werkblad 1 Bovenbouw

Muziek beluisteren:

Luister goed naar het voorbeeld. Schrijf op wat je hoort. Wat opvalt.

Hulpvragen:

3. Spelen alle instrumenten tegelijkertijd?
4. Spelen ze kort/ lang; hoog/ laag; hard/ zacht; scherp/dof(etc.) en crescendo/ diminuendo en tempowisselingen met woorden als presto of andante of grave en ten slotte: pp; ff; dolce.
- 5.

kort/ lang; hoog/ laag;	
hard/ zacht;	
scherp/dof	
crescendo/ diminuendo	
tempowisselingen met woorden als presto of andante of grave	
pp; ff; dolce.	
anders	
anders	

Werkblad 2 Bovenbouw (opdracht 4)

Muziek maken:

Zoek een plek in de school en ga experimenteren met jouw 'instrument'.
Kom terug op het aangegeven tijdstip en breng je geluid in de groep.
Gebruik de muziektermen erbij. Schrijf ze op je blaadje en schrijf erbij hoe je die geluiden denkt te gaan maken. Gebruik de partituur van het verhaal en bedenk waar jouw geluid het beste past.

1. Welk materiaal heb je gekozen? _____

2. Wat kun je er mee doen? (schudden, blazen, wrijven, slaan, etc)

_____

3. Welke muziektermen heb je nodig? kort/ lang; hoog/ laag; hard/ zacht; scherp/dof(etc.) en crescendo/ diminuendo en tempowisselingen met woorden als presto of andante of grave en ten slotte: pp; ff; dolce.

_____

4. Deze geluiden heb ik bedacht: (Teken het of beschrijf het geluid)

5. Gebruik de partituur van het verhaal en bedenk waar jouw geluid het beste past.